

Code No. 7260

Roll No.

SET : B

D. El. Ed. 2nd Year Exam., September – 2025

Pedagogy of Punjabi Language

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਾ ਅਧਿਆਪਨ

(Course Code : DE-210)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें। रोल नं० के अतिरिक्त प्रश्न-पत्र पर अन्य कुछ भी न लिखें और वैकल्पिक प्रश्नों के उत्तरों पर किसी प्रकार का निशान न लगाएँ।

7260/(Set : B)

P. T. O.

(vii) ਕ੍ਰਪਯਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ ਦੇਨੇ ਸੇ ਪੂਰਵ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਲੈਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਵ ਸਹੀ ਹੈ, ਪਰੀਖਾ ਕੇ ਉਪਰਾਨਤ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਮੇਂ ਕੋਝੇ ਦਾਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਆ ਜਾਯੇਗਾ।

(viii) ਸਬੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈਂ।

(ix) 3 ਅੰਕ ਕੇ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਤਥਾ 5 ਅੰਕ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਲਗਭਗ 75 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਜਿਏ।

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ – ਪਹਿਲਾ

1. ਤੁਲਨਾਤਮਿਕ ਵਿਧੀ ਕਿਸ ਵਿਧੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪਵਿਧੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਵਿਧੀ

(ਅ) ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਵਿਧੀ

(ੲ) ਗੀਤ ਅਤੇ ਨਾਟ ਵਿਧੀ

(ਸ) ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ

2. ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਕਥਨ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

(ਅ) ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

(ੲ) ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

3. ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਹਨ? 1
- (ੳ) ਇੱਕ
- (ਅ) ਦੋ
- (ੲ) ਤਿੰਨ
- (ਸ) ਚਾਰ
4. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਵਿਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੁਣੋ : 1
- (ੳ) ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਰਲ ਭਾਵ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ।
- (ਅ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਨਾ।
- (ੲ) ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸੁਰ ਤਾਲ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਾਰਨ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰਨਾ।
- (ਸ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਾਵਿਕ-ਸੂਝ ਤੇ ਕਾਵਿਕ-ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
5. ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਵਿਧੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3
6. ਕਾਵਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਦੂਜਾ

7. ਚੰਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਰੰਗ
- (ਅ) ਜਿਲਦ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ
- (ੲ) ਮੁੱਲ
- (ਸ) ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਤੇ ਉਦੇਸ਼

8. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਸੁਣਨਾ
- (ਅ) ਬੋਲਣਾ
- (ੲ) ਪੜ੍ਹਨਾ
- (ਸ) ਸਮਝਣਾ
9. ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3
10. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਣਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

ਯੂਨਿਟ – ਤੀਜਾ

11. ਅੰਕਾਂ, ਅੰਕ ਪੱਤਰੀਆਂ ਜਾਂ ਗਿਣਾਤਮਿਕ ਡੇਟਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤਕਨੀਕ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਤਕਨੀਕ
- (ਅ) ਪਰਿਮਾਣਾਤਮਿਕ ਤਕਨੀਕ
- (ੲ) ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਤਕਨੀਕ
- (ਸ) 'ੳ' ਅਤੇ 'ਅ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

12. ਲਘੂ-ਉੱਤਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਕੀ ਹੈ? 1
 (ੳ) ਰੱਟਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
 (ਅ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਦੀ ਹੈ।
 (ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬੋਧ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਦੀ ਹੈ।
 (ਸ) ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।
13. ਉੱਤਰ ਕੁੰਜੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ : 1
 (ੳ) ਨਿਖੇੜੀਕਰਨ (ਅ) ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ
 (ੲ) ਨਿਰਪੱਖਤਾ (ਸ) ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ
14. ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੈ? 1
 (ੳ) ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ
 (ਅ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 (ੲ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਰੰਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
 (ਸ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ
15. ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ : 1
 (ੳ) ਲਿਖਤੀ, ਮੌਖਿਕ, ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ
 (ਅ) ਸੌਖੇ, ਸਧਾਰਨ, ਔਖੇ
 (ੲ) ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਕ, ਕਿਰਿਆਤਮਕ, ਰਚਨਾਤਮਕ
 (ਸ) ਨਿਬੰਧਾਤਮਿਕ, ਲਘੂ-ਉੱਤਰ, ਵਸਤੂ-ਨਿਸ਼ਠ

16. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਚੌਥਾ

17. ਸੰਖੇਪ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? 1

- (ੳ) ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ
- (ਅ) ਮਾਹਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ
- (ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ
- (ਸ) ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ

18. ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? 1

- (ੳ) ਸਧਾਰਨ ਉਦੇਸ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

- (ਅ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼, ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਉਦੇਸ਼ ਕਥਨ
- (ੲ) ਸਧਾਰਨ ਉਦੇਸ਼, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਉਦੇਸ਼ ਕਥਨ
- (ਸ) ਸਧਾਰਨ ਉਦੇਸ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼, ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਉਦੇਸ਼ ਕਥਨ

19. ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ : 1

- (ੳ) ਹਿਸਟੋਗ੍ਰਾਮ
- (ਅ) ਸਲਾਈਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰ
- (ੲ) ਐਪੀਡਾਈਅਸਕੋਪ
- (ਸ) ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਪ੍ਰਜੈਂਟੇਸ਼ਨ

20. ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿੰਨ੍ਹੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

1

(ੳ) ਇੱਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਚਾਰ

21. ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਕਵਿਤਾ ਉੱਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ।

3
